

felv. 35

AZ UNITÁRIUS KÖZLÖNY

XLV. KÖTETÉNEK

TARTALMA.

Költemények. Balázs Ferenc: Isten akaratja 218. Iskojai év elején 218. — Boros Elek: A harang 170. — Davies-Pálfi Márton: Rozsda 150. — Deák Berta: Tanít az óra 28. A legfájóbb sikoltás 55. Miért csak százan? 90. — Dobai István: Caesar akartam lenni 269. — Ficke-Pálfi Márton: Három leánytestvér 145. — Gál Miklós: Éjjel a temetőben 266. — Dr. Gspann Károly ifj.: Az utolsó állomáson 148. — Geszthelyi Agg Remete: Takarékoság dicsérete 60. — Izsák Domokos: Köszöntés 143. Ma egyebet nem csinálunk 144. — Kereki Gáborné: Ima 216. — Kovács Péter: A Dnyester mellett 275. — Kreymborg-Pálfi Márton: Régi irás 138. Kozma Miklós: Vezess, vezess 265. — Lőrinczy Miklós: Bujdosó 140. Vallomás 178. Altató 250. Őszi bánat 266. — Molnárné Székely Juliánna: Üdvözet a főt. Püspök urnak 176. — Nagy Zoltán: Őszi idő 9. — Oppenheim-Pálfi Márton: Hol a szabadság 30. — Pálmay Sándor: Hadd megbűnhődnök még az életet 205. — S. Sillay Erzsébet: Szeretlek édes Istenem 100. — Seyer-Pálfi Márton: Mária Magdolna 4. — Ürmösi Károlyné: Sándor bácsi 28. Levél a faluról 181. — Vári Domokos: Ötven év fordulóján 117. — Végh Mihály: Vers a torony gomjában 201.

A vallás és erkölcs köréből. Dr. Abrudbányai Ede: Bezáró beszéd 81. — B. P.: A lélek ünnepe 138. — Dr. Boros György: Szózat a cluji unitárius főgimnázium volt tanulóihoz 54. Elnöki megnyitó 79. Imádság 242. — Bibliás: Bibliai óra 11, 39, 88, 121, 184. — Dr. Ferenczy Géza: Üdvözlete 83. — Ferencz József: Az angol unitáriusok szemelvényes biblia kiadása 7. — Gálfi Elek: Egy angol templomban 94. — Dr. Varga Béla: Népegyház 141. A lélek temploma 165. A mi unitárius jövőnk 288.

Történet, életrajz és rokontárgyuak. A braşovi templomépítés folyamatban van 74, 238, 258. — A 80 éves Dr. Bo-

ros György püspök ünneplése 110, 111. — A londoni Channing iskola 50 éves jubileuma 119. — Dr. Boros György: November 15-én 262. Száz éve 202. — Bálint Ödön: Az unitárius templom védelme 206. — Farczádi Sándor: Kisgyörgy Sándor emléke 71. — Ferencz József: A magyarországi unitáriusok 98, 132, 151. Dr. Drumond Jakab 139. Hall Alfréd 62. — Dr. Gál Kelemen 244. — Hall Alfréd és Stejskal József körútja 242. — Husz János és követői 285. — Kapcsolat a cseh szabadelvű egyházzal 243. — Kővári Jakab: Templomszentelés 211. — (Kl.) József János 98. — Két adat a rareși egyházközség életéből 97. — Marosi Márton: Pap Sámuel 263. — Pálffy Ákos: Nagy Ferenc 219. — Pálffy Ákos kibucszója 231. — Ürmösi Károly: Emlékezés egy igaz emberről 25. — Ürmösi József: Pálffy Ákos 182. — S. Nagy László: Két vendiák találkozó 190. — Sándulesti templom- és harangszentelő ünnepély 168. — Péter Sándor: Egy hűséges tanító képe 123. — R. M.: Templomszentelés Biharban 113.

Gyakorlati kérdések. B. P.: Az egyházi életről 86. — Dr. Boros Gy. püspök: Új évi üdvözet 2. Főpásztori levél bucarești hiveihez 3. — Boros György tanár: Gazd. isk. kérelem falvainkhoz 255. — Egy th. hallgató: Az U. I. T. missziós kirándulása 128. — Jakab Miklósné özv.: Siketség 34. — Fekete Lajos: Unitárius lelkészek konferenciája 232. — Deák Berta: Vajjon mi lesz a gyermekből 157. — Kővári Jakab: Női lelkészek 56. Fuvolák és harsonák hangja 267. — Lelki pásztor: Kedves Hugom 126. — Pál Tamás: Egy szép cselekedet 72. — S. Nagy László: Hol vagytok ti unitárius férfiak? 248. — Sz. I. S.: A lelkész, mint lelki orvos 31. — Dr. Zs. K.: Mene, mene, tekel ufarszin 58.

Tűzhely mellett. Gyallay Domokos: A hitehagyott ember ármánykodása 145. — Kiss Tihamér: Egy megvalósult álom 177. — Szent-Iványi Sándor: Nőlelkészek 4, 29.

A természet világából. Dr. Ferenczy Sándor: Nyulvadászat a Székelyföldön 16. A vizözön mai szemmel nézve 47. A mi vérünk 63, 130, 159. Erdély fürdői 185. — Lőrinczy László: Mindennapi kenyerünk 44.

Nők világa. Főtitkári jelentés 13. — Ch. H. O. G. Sharpe Emilia 14. — Karácsonyfa ünnepély 13. — A diciosánmartini művész estély és nőegyleti hívek 15, 71. — Üdvözet Plainfieldből 41. — Főtitkári jelentés a körök munkásságáról 41. — A cluji Nőszövetségének hírei 45. — A nők munkájáról beszámoló 91. — Keresztély Irma: Üdvözet Abessiniából 149. — Templomi hangverseny 150. — Női háztartási tanfolyam 150. — Id. Gvidó Béláné: Megnyitó beszéd 179. — Jelentés a treiscaunei kör Nősz. működéséről 224. — A treiscaunei körű Nősz. 1935 évi közgyűlése 227. — Cheiai unitárius Nőksz. ünnepélye 229. — Odorheiköri Nőszövetsége kiállítása 229. — Figyelő: Beszámoló a harmadik női gazd. és házt. tanfolyamról 251. —

Akaró: Szeptember végén 254. — Figyelő: Beszámoló a D. F. U. N. O. Sz. jub. közgyűléséről 293.

Egyleti élet és munkásság. Szent-Iványi Sándor: Javaslat téli programmunknak egészségügyi előadásokkal való kiegészítésére 19. — Dávid F. templomi ünnepély Aldean és Martinusban 201. — A központi D. F. E. I. Kör előadása 201. — Dr. Küttel Lajos előadása 21. — A D. F. E. kulturdélutánok 21. — A D. F. E. I. Kör és Nőszövetsége ismerkedési délutánja 21. — Presbiter: Laborfalvi kulturház 22. — Vallásos estélye diciosánmartinban 23. — K. G. Bihari hírek 23. — Cserkészcsapat Clujon 23. — Szerk. üzenetek. Nyugtázás 24. — Kossuth Lajos vallásos nézetei (Kovács Kálmán előadása) 37. — Egyletünk ötvenedik évi közgyűlése 53. — Nőegylet főtitkári jelentése 13, 68. — Kulturdélutánok 101. — Ifj. táncestély 102. — Az irod. társaság közgyűlése 104. — Személyi hírek 104. — Egyleti élet taraban 193. — Lőrinczy M.: A gálafeni nagy napok 256. A felsőfehérkői ifjusági nap 257. — Dr. Boros Györgyné: Elnöki megnyitó 285. — L. M.: Tanítói közgyűlés 300. — Nagy S.: Unitárius nap a tárnavai körben 305. — Ferencz József emlékünnepély Budapesten 305. — D. F. E. munkája a központban 302.

Egyházi és iskolai hírek. Egyházi Főtanács 75. — Teaestély Câmpia-Turziin 75. — Bölöni Nagy Józsefné alapító tag 75. — Darkó Béla eljegyzése 76. — Az Unitárius Egyház főtanácsi gyűlése 84. — Lelkéször közgyűlése 86. — Br. Orbán B. önképzőkör dalestélye 103. — Petroseni egyháztárs. mozg. 105, 106. — A cluji falusi ifjuság műsoros estélye 107. — Ferencz József emlékünnepély 153. — Filep Andor kinevezése 163. — Iskolai ünnepélyek 164. — Püspöki vizsgálat a Homoródmenti egyh. községekben 172. — Pályázat az I. G. Ducai téli gazd. ig. állásra 200.

Vegyes közlemények. Pályázathirdetés a teol. akad. gyakorlati tanszékre 61. — Bajkó E.: Kovács Pál képkiállítása 10. — Az Unitárius Iratterjesztőnél beszerezhető nyomtatványok 34. — Különbözeti vizsgálat (Burdán Gy.) 49. — Középiskolai vallástanári vizsgálat 50. — Balázs F. szabadsága 50. — Fülöp Zoltán áthelyezése 50. — Az Unitárius Irod. Társaság pályázata 89. — Husvétii köszöntők. Versek. 96. — Gál Ernő és Nagy Szendi házassága 135. — Gyallay Pap Sándor és Elekes Judit eljegyzése 135. — Fülöp Zoltán áthelyezése, Fekete József nyugalmába vonulása, Péterfi Mihály kinevezése, Szerk. változás 135. — Tízestendős érettségi találkozó 192. — Osztyáltársak 25 éves találkozója 192. — Teológiai Akadémia évzáró ünnepélye 194. — Lelkeszi konferencia 196. — Tájékoztató a főgimnáziumba való felvételre 197. — Unitárius istentisztelet Debrecenben 239. — Unitárius egyház vendégei 239. — Boros Sándor házasságkötése 240. — Unitárius gazdasági iskola 240. — Cluji unitárius főgimnázium tájékoztatója 240. — Az ádámosi papi állásra pá-

lyázathirdetés 254. — Alapító tagok névsora 279. — Mereštii egyházközség felhívása 289. — Templomszentelés Aldean 283. Külföldi tanulók 284. — Nyári vallásos tanfolyam Svájcban 161. — Unitárius és szabad keresztény egyházak évi nagygyűlése 161. — A londoni Channing iskola 50 éves fennállása 162. — Dr. Drummond Jakab, Dr. L. Cornish 162, — Dr. Mikó Imre: Külföldi unitáriusok 188.

Irodalom. Könyvismertetés. Szent-Iványi Sándor: Világosság felé... 18. — Simonyi György: Kovács Péter: Gyónás 18. — Gálffy Mózes: Erdő János, az erdélyi fiatalok 52. Szentmártoni Kálmán: János Zsigmond élete 73. — Benczédi Pál: Dávid Ferenc-Egylet története 260. — Gyallay Pap Sándor: Fekete kalászkok 260. — Figyelő: Az unitárius népnaptárról 259. — Dr. Gál Kelemen: A kolozsvári unitárius kollégium története 199. — A nyelvtisztaságra való nevelés 237. — Dr. Lévay Lajos: Br. Orbán Balázs szülőfaluja 237. — Buday-Ortutay: Székely népballadák 298. — Dr. Lévay Lajos: Székely betlehemes játék és lakodalmi ének 298. — Benczédi Pál: Az unitárius hitelvek kifejlődése 299. — Szent-Iványi Sándor: Világosság felé... 299.

Gyászhirek. Tóth György 15. — Kisgyörgy Sándor 50. — Nagy Ferenc 50. — Bartók Endre 51. — Lőfi Ödönné Ferencz Zsuzsa 51. — Özv. Bőjthe Mózesné sz. Kövér Ágnes 83. — Özv. Lukács Zsigmondné 136. — Özv. Sándor Jánosné 136. — Dr. Engel Gábor 221. — Miss Hellen Brooke Harford és Miss Florence Hill 274. — Dr. Kissolymosi özv. Gyergyay Árpádné 199. — Szabó Józsefné 200. — Ma.: Lőrinczy Géza (nekrológ) 247. — Özv. Sebe Jánosné 248. — Pap Zsigmondné 248. — Özv. Vaska Béláné 248. — Bán G. Lajos 292.

Képek. Sharpe Emilia 1. — Dr. Boros György püspök 109. — A bihori új templom 113. — Derzsi Gábor 123. — Ifj. táncestély rendezőse 102. — Pálffy Ákos 182. — Hedsát partján Bors Mihály menedékháza 186. — Részlet a Retyezátból 187. — Dr. Hall Alfréd 201. — A crăciuneli unitárius templom 207. — A chenuși templom 113. — Odorheiköri nőszöv. vezetősége 231. — Dr. Gál Kelemen 245. — A női háztartástan résztvevői az unitárius püspökkel és a vezető tanárokkal 252.

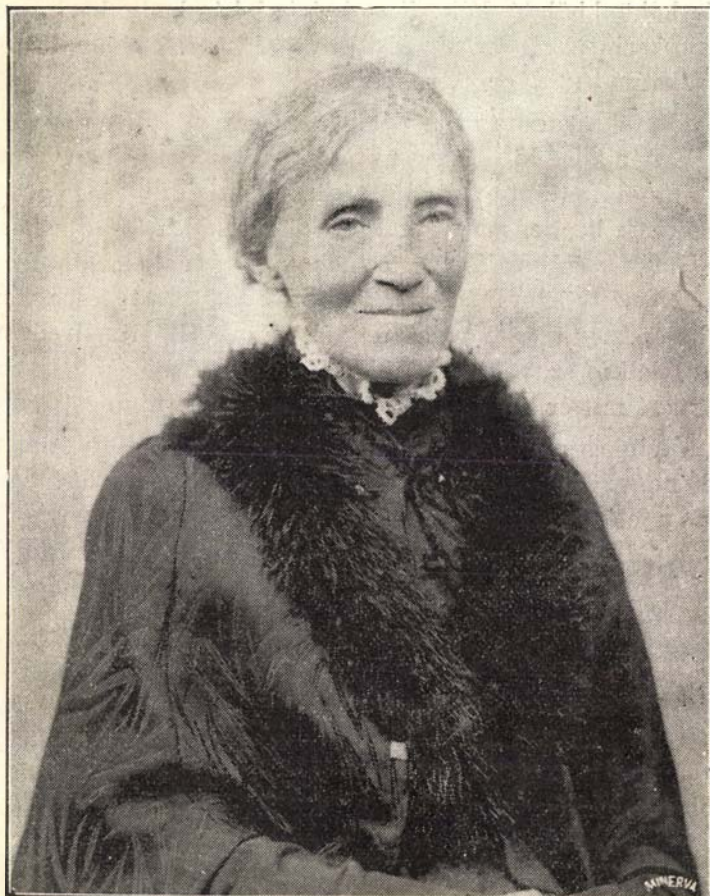

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉB
KIADJA A DÁVID FERENC ÉGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

Sharpe Emilia

Sz.: 1—1935. U. P.

A főpásztor újévi köszöntése és intése unitárius híveikhez.

A nagy apostol, Pál intését veszem ajkamra és küldöm ti hozzatok, kedves unitárius híveim és testvéreim az Urban: *„Vigyázzatok, álljatok meg a hitben. legyetek férfiak. legyetek erősek.“*

A mi hitünk Isten különös ajándéka, amely hajdan kitöltött Dávid Ferenere épp úgy, mint az első pünkösztkor az apostolokra, akik kezdenek szólni tüzes nyelveken. Nem betűkben foglalt parancs, hanem ajándék Istentől. Szép, édes, ragyogóbb az aranyból, tisztább a gyémántnál, mert szívünkben gyökerezik és lelkünkben táplálkozik. Azért fohászunk az apostol szavai szerint: *„Az Istennek legyen hála az ő kimondhatatlan ajándékáért.“* (2. Kor. 9. r. 15.)

Tudtotokra adom atyámfiak, hogy az emberek milliói fölismerték már a mi hitünkben rejlő drága kincset és az Oceán szigetektől a szárazföld országain végig messzi északra, sokan gyönyörködnek benne, mert nem a félelemnek lelkét adta nekünk Isten, hanem erőnek és szeretetnek és jósnak lelkét (Tim. 1. r. 7.). Nemzetközi tanácsban vagyunk egyesülve és a kopenhágai népes gyűlésen választott elnökünk (Hall Alfred angol lelkész) lelkes szavakban küldi szét békés és jóakarátú izenetét: *„mert mit ér e földön valamink, ha béke nincsen“.*

Tudtotokra adom, kedves híveim, hogy a beállott új esztendőben nagy öröm fog érni, mely mindnyájunk öröme léssen: meg fog jelenni drága Kollégiumunk, a Dávid Ferenc és Brassai Sámuel iskolájának a története Dr. Gál Kelemen tollából. Most jelent meg a nagy fejedelem János Zsigmond élete Szentmártoni Kálmántól. Ezeknél becsesebb újévi ajándékot nem tudok elképzelni számotokra.

Most pedig imádkozunk buzgó szívvel, hogy Isten óvja meg hazánk és az egész világ békéjét. Kérjük az égi Atyát, hogy egyházunk kicsinyeit és nagyjait áldja és tartsa meg az új esztendőben, hogy építhessük Isten országát itt a földön a jó Jézus evangéliuma szerint szeretettel, egyetértéssel.

A jó Isten gazdag áldása legyen a mezőkön, a kerteken, ő

adjon erőt a munkás kézbe, hogy 1935 mindnyájunk számára legyen boldog új esztendő.

Fogadjátok és közöljétek a távolbanlevőkkel főpásztori köszöntésemet.

Dr. Boros György,
püspök.

Főpásztori levél bukaresti hiveimhez.

A közelgő új esztendőt szeretném nyugodttá és boldoggá varázsolni számotokra. Ti mindannyian elköltöztetek a megszokott édes otthonból, oda, hol biztosabb megélhetés kínálkozott számotokra. Azt is mondhatnám, hogy felültetek a szerencse kezekére, amely forgandó s nem mindig hozza azt, amire vágyunk

Nagy öröme és boldogsága volt szívemnek, midőn rendes lelkész küldhettem hozzátok Lőrinczy Dénes atyámfia személyében. Többször tanácskoztam vele és elég jól ismerem bajaitokat, de örömmel láttam hiveink tekintélyes számának adakozó- és áldozókészségét is. Szép és dicséretes dolgok vannak följegyezve jegyzőkönyvetek lapjain.

Nem könnyű kezdőnek lenni, de dicsőség, ha sikert érhet el. Ti már eljutottatok a félsikerig: A többi magától fog következni. Közelebről értésemre esett, hogy bántólag hatott reátok a püspöki titkárnak egy névtelen bukaresti levélre, az én tudtomon kívül, írt *nyílt levele*, amelyben a névtelen levéllel úgy foglalkozik, mintha azt valaki közületek írta volna, holott az egész rosszindulatú beleszólás volt olyan dologba, amely nem tartozik bukaresti hiveinkre. Sajnálom, hogy megtörtént s a magam részéről biztosítlak mindnyájunk együttérzéséről, őszinte érdeklődéséről. Kérlek, feledjétek el s megkezdett szép munkátokat folytassátok lankadatlan kitartással és a siker reményébe vetett bizalommal.

Az új esztendőre kérem a jó Isten áldását és segedelmét mindnyájatokra.

Vagyok és maradok főpásztori szeretettel:

Dr. Boros György,
püspök.

TŰZHELY MELLETT

Mária Magdolna.

(Speyer Leonora verse.)

*Azt hiszem én, Mária Magdolna
Éppen ebédre tért be,
Üres keblén ezernyi ékszer
S tüzelt, sütött a térdre.*

*Azt hiszem, ott Mária Magdolna
Megállt káprázó szemmel:
„Hol láttalak én valahol már?“
„Magdolna“ szólt az Ember.*

*Azt hiszem, ott Mária Magdolna
Leomlott csúszva térdre,
Elsírta minden bánatát, míg
Szívére szállt a béke.*

*Azt hiszem, csak Mária Magdolna,
Ki ott ebédre tért be,
Látta, hogy lesz kenyérből, borból
Meváltó, boldog béke.*

*Azt hiszem, ez Mária Magdolna
Igaz históriája.
A Szentkönyv másképp tudja tán, de én
Én így emlékszem rája.*

Angolból: Pálffi Márton.

Nő-lelkészek.

Négy évvel ezelőtt vette fel Teológiai Akadémiánk az első női hallgatót. Ma már négyen vannak eme lelkészképesítő főiskolán, kik közül egyik 1935. folyamán végezni fog (Isten segítségével!) Mindannyiunk kérdése: mi fog történni vele? Kap-e, kaphat-e állást és milyent? Ha a lelkészképesítő oklevélre gondolunk, melyet a még hátralevő vizsga után kapni fognak, ez oklevél alapján — jogilag — ugyanolyan lehetőségek nyílnak meg majd előttük, mint a férfi-hallgatók, illetőleg lelkész-jelöltek előtt. Az a kérdés, helyes-e (általában és ma különösen) megengedni: hogy 1. nők, bár paláستtal a vállaikon, szószékre lépjenek, 2. önálló (parochus)

lelkészként mindennemű lelkészi munkát végezzenek és 3. a lelkészi pályán is versenyt indítsanak a férfiakkal.

Mintthogy főhatóságunk még ez irányban végleges határozatot nem hozott, úgy érezzük, lapunk feladata, hogy ezt a kérdést egyházunk teljes nyilvánossága előtt fölvevessük, az esetleges, de *az ezúton is kért és várt hozzászólásokat* közöljük s e vita rendjén olyan helyzet kialakulásához nyújtsunk segédkezet, melynek ismeretében főhatóságunk nemcsak jogilag helyes, hanem egyházunk közvéleményének ismerete alapján, a gyakorlati élet követelményeinek is megfelelő határozatot hozhat.

Minden lehető alkalmat megragadtam az utóbbi néhány év alatt, hogy vezetők és hívek, városiak és falusiak, lelkészek és tanítók véleményét kikérjem e kérdésben, mert hiszen mindannyiunknak éreznünk kell, hogy ez a probléma egyházunk életében igen-igen nagy fontossággal bír. Amint várni is lehetett, egymástól homlokegyenest ellenkező véleményeket kaptam majd mindenütt, a legteljesebb helyesléstől, az aranykőzépút hangoztatóin át a legszenvedélyesebb tiltakozásokig. Ismertetek három álláspontot, melyek mindenike egy-egy túlzó felfogás iskolapéldája.

1. *Ha az unitárius vallás tényleg liberális, szabadelvű kereszténység, amint hirdeti, akkor még kérdezni sem szabad a fenti három kérdést, annyira magától értetődő rájok az igenlő felelet. A nők ép olyan Isten-teremtényei, mint a férfiak, — ma már annyi más pályán egyenlő jogokkal és lehetőségekkel rendelkeznek a férfinemmel, — természetes hát, hogy a lelkészi pályán is meg kell adni számukra ugyanazokat a jogokat és lehetőségeket, mint a férfiaknak.*

Ez a felfogás annak az „eszményi“ (igazabban: felületes) szabadelvűségnek az álláspontja, mely egy elméletileg elgondolt világrendet szeretne az életre rábizonyítani, amely azonban magát az életet nem ismeri. Ebbé a szabadelvűségbe majd belepusztult a XIX. századvégi protestántizmus s nálunk még mind máig egy levegőben lógó, tintaszagú élet hirdetésével tűnik ki. Alapvető tévedése, hogy a nőt ép olyan lénynek tartja, mint amilyen a férfi. Ez a tétel hamis: 1. biológiai, 2. lélektani és 3. társadalmi szempontból. Kell-e ma, a természettudományok hatalmas kivirágzásának korában bizonyítani még, hogy a nőt más célra teremtette az Alkotó, mint a férfit? A nő új életet hoz létre s egész szervezete, minden kis sejtje arra a feladatra alkottatott. Ezzel összefüggésben van idegi, lelki élete, valamint a társadalomban elfoglalt helye. Fel nem ismerni a nő — bár magasztosabb, de — más irányú hivatását annyi, mint behunyni szemeinket a tudományok tanításai és a tények előtt. Bizonyos lelkészi feladatok elvégzésénél amúgy is látszik annak a lehetetlensége, hogy a nők ugyanazt a hatáskört nyerjék el, mint a férfiak. Aki pedig mélyebbre néz, a lelkészi munka állandóságot, kemény elhatározást, egyformaságában nagy idegerőt kívánó folytonossá-

gánál is fel fogja fedezni az érzelmibb berendezésü női lélek elégtelenségét arra, hogy *egyedül* egy egyházközség lelki, gazdasági és társadalmi vezetője legyen. Sajnos, e lap hasábjain nem mehetiünk bele a női élet orvosi szempontból való tárgyalásába, de annak a férfietől való különbözősége s emiatt rendkívüli helyzeteket és bánásmódot kívánó természete mindannyiunk előtt ismert. Már pedig a lelkész mindig hívei szempontját kell, hogy szem előtt tartsa s a maga nehézségeit háttérbe kell szorítania.

2. *A másik végletekben mozgó álláspont szerint: mint-hogy a fentiek így vannak és mert már Pál apostol megmondotta volt, hogy „az asszony hallgasson a gyülekezetben“, nőket egyáltalán nem szabad a lelkési pályára engedni. Olyan kitételeket is hallottam, hogy „én ott hagyom azt a vallást, ahol az asszony dirigál“, meg „a szoknya nem fér össze a Bibliával“ stb.*

Ez az álláspont megfeledkezik arról, hogy a nő munkáját, mint tanítóét pl. igenis elfogadja. Már pedig a hittan tanításánál a nők még sikeresebben működhetnek, mint ha pl. a számtant tanítják. Ugyancsak elfogadja ez az álláspont a nők-szövetsége jótékonykodó munkásságát is. Már pedig a nőlelkész, ha erre az Akadémián előkészül, csak még tökéletesebben fogja végezni ezt a munkát, mint a háztartásban elfoglalt és erre különösképen fel nem készült nőszövetségbeli nőtestvérei. Hasonlóképen állunk a nő és gyermek-betegek látogatásával, városokban a háztartásbeli alkalmazottak lelki-gondozásával stb. stb. Határozottan vannak olyan lelkési feladatok, melyeknek a férfi lelkész nem tud százszázalékosan megfelelni. Ezért alapították a katolikusok a különböző szerzetes-rendeket (s különösen a Szociális Misszió Társulatot), a reformátusok a diakonissza intézményt. Külföldön az ú. n. *társadalmi munkások* végzik ezt az ágát a lelkési munkának — nagy sikerrel. (Folyt. köv.)

2106—1934. Sz. E. K. T.

Pályázati hirdetés.

E. K. Tanács pályázatot hirdet a Teológiai Akadémiánál az E. Főtanács döntésétől függően betöltésre kerülő gyakorlati tanszékre.

Az akadémia szabályzata 54. §. 2. bekezdése szerint választhatók azok, akik teológiai tanári képesítő vizsgálatuk letévése előtt vagy után legalább 2 évig egyházi vagy képesítésüknek megfelelő állást töltöttek be.

Az E. Főtanácshoz címzendő folyamodások, amelyben a nős pályázók feleségük unitárius voltát is igazolni tartoznak, az akadémia igazgatóságához nyújtandók be 1935 január 20-ig.

Az Unitárius Egyház Képviselő Tanácsának 1934 december 13-án tartott üléséből.

Dr. Boros György
püspök, elnök.

Dr. Mikó Lőrincz,
e. titkár, előadó.

A GOLDEN TREASURY OF THE BIBLE.

Az angol unitáriusok szemelvényes bibliakiadása.

Amikor az első magyar unitárius akadémiták Taylor, Drummond és Martineau idejében első ízben pillantottak bele az angol unitarizmus szellemi életének mélységeibe, annak sulya és tekintélye az egész angol nemzet vallásos és társadalmi életére kihatással bírt. Az a megpróbáltatás, mely a kontinentális államok egyházait a világháború alatt és után érte, angol földön már hamarabb jelentkezett s a hanyatlás, visszafejlődés és stagnálás jeleit az összes angliai egyházakban már a XX. század elején szemlélhetjük. Ez a megpróbáltatás, melynek legjellemzőbb tünete a vallási élet dolgai iránt való legteljesebb közönyösség, angliai unitarizmusunk gyülekezeteit is keserves megpróbáltatásokban részesítette. A gyülekezetek és a hívek lélekszámában állandósulást, sőt apadást is tapasztaltunk, a vallásoktatásban részesült gyermekek száma 1900-ban 35.000 körül van, mely 15—20 év alatt felénél is kisebbre zsugorodik össze. Mindezek mellé járul még az is, hogy bár sokan vannak szorgalmas munkások: Carpenter, Gordon, Street és társaik, nincsenek olyan kimagasló tekintélyek, mint Martineau, akiknek szellemi fénye az egész angol vallásos életet bevilágítsa. Angol unitarizmusunk sulyában esőkvenve a haladás helyett, az állandósulás és szünetelenedés hosszú esztendeit éli. Az élet szellemi arcának újjáébredését csak jóval a világháború befejezése után figyelhetjük meg. A felébredő munkakészség egy táborba tömöríti azokat, akik az unitarizmus szellemében harcolnak s 1929-ben megtörténik a két társulat egyesítése, melynek jótékony hatása nemsokára többféle vonalon megmutatkozott. A gyermekek vallásos nevelését teljesen átformálják, új könyveket adnak ki s ma már ott tartanak, hogy újra kb. 25.000 gyermek részesül unitárius vallásos nevelésben. A gyülekezetek belső életében élénkülést találunk, az egyesületek élete lassan újra feléled, s ezt különösen a gyermekek és idősebbek nyaraltatását célzó intézmények létesítésénél figyelhetjük meg. Az ifjúság szervezése fiatal lelkészek munkája következtében, válságos fejlődésen keresztül eljut odáig, hogy húsvétkor megtartandó első nagy konferenciájukra már mostanig kb. 500 jelentkezés történt. A szellemi élet élénkülését jelenti az egyház hivatalos hetilapjának újjászületése, mely 1932 óta L. Belton fiatal londoni lelkész szerkesztésében változatos és gazdag tartalommal, bátor magatartásával, függetlenséget biztosított önmagának s példányszámában megnövekedett. Ennek a fejlődő és újjászületése felé haladó unitárius szellemiségnek egyik hatalmas bizonyágtétele az az egyezerszázoldalas munka, mely karácsony előtt piacra hozta az első unitárius munkások által sajtó alá rendezett szemelvényes bibliakiadást.

Rowe Mortimer lelkész angliai unitárius testvéreink egyházi egyházi központjának titkára, aki 1929-ben magyar unitárius

testvéreit is meglátogatta, lelkét és életmunkájának hosszú esztendeit adta bele a nehéz, fáradságos és hosszadalmas, felelősségteljes munkába. A munkát Mc Lachlan, a manchesteri Unitarian College igazgatója és Tarrant, a londoni egyetem görögnyelvi előadója segítségével rendezte sajtó alá.

A munka tetszetős, szép, könnyen forgatható és jól olvasható kiállításban az ószövetség egyharmadát, az újszövetség öt-nyolcadrészét és az apokrifus irodalom válogatott fejezeteit tartalmazza. Az ószövetségi könyveket a szokásos sorrend helyett három csoportba sorolva: történeti, prófétai és bölcséleti munkák; a lehetséges történeti és logikai sorrendben adja közre, kihagyván Eszter könyvét, a harmadik mózesi és a Krónikák könyve legnagyobb részét, valamint mindenütt azokat a fejezeteket, és kisebb részleteket is, melyek a hétköznapi emberek számára előtanulmány nélkül nagyon keveset jelenthetnek. A prófétai könyveknél a sorrendet a történeti egymásutánosság határozza meg, s így részekre bontódik Ezsaiás könyve, melynek egyes részei különféle korok szerzeményei. Az ószövetség eredetileg kötött különféle korok szerzeményei. Az ószövetség eredetileg kötött formában írt részeit, ott ahol erre a fordítás módot ad, szintén versalakban adja közre. Az ószövetségi könyvek közé besorolva a történetiség sorrendjében találjuk meg az apokrifus irodalomból választott részeket: Ezsdrás I. és II. Makkabeus I., Ecclesiasticus, Salamon bölcsessége és Tóbit könyveiből. Az újszövetségi részben Máté, Márk és Lukács evangéliumainak szövegét synoptikusan, együttesen adja; teljesen csak János II. és III. levelei maradnak ki, a páli levelek megrövidülnek és a régi sorrend helyett a lehetséges történeti sorrendben következnek. Nyelvében a szöveg legnagyobb részben az angol revideált bibliakiadás szövegét követi, ahol azonban a modern bibliatudomány kívánalmait változtatást kívántak meg, ott ez is megtörtént, mely különösen a megérthetést segíti elő. Ezt leginkább a páli leveleknél figyelhetjük meg. A munka elhagyja a biblia szokásos fejezetekre és versekre való felosztását, helyette a logikai megértés diktálta fejezeteket létesítettek, melyeket rövid fejeimekkel láttak el.

A fentebbi fejtegetés és néhány megjegyzés nem akarja a munka megbírálását elvégezni. Igazi és alapos komoly bírálót, majd akkor írhat valaki, amikor hosszú hónapokon keresztül gyakorlatilag is meggyőződött a munka használhatóságáról és értékéről.

A könyvet, a különben gazdag angol theologiai könyvpiac érdeklődéssel fogadta s a napilapok is megemlékeztek megjelenéséről. A nálunk is ismertetett liverpooli vita óta ez a második alkalom, amikor az angol közvélemény az angol unitáriusokról a napisajtóban is olvashat. Ha ez a könyv az angol ember kezéből jó húsz-harminc évvel ezelőtt kihullott mindennapi olvasmány szolgálatát betöltő biblia helyét el tudja majd egykoron

foglalni, akkor az angol unitárius szellemiség mai életének egyik hatalmas és erőteljes tényezőjévé válhatik.

Befejezésül pedig, még egészen röviden, egy megjegyzést. Lelketbaldogító örvendetes jelenség, hogy a magyar unitarizmus szellemi újjászületésén munkálkodó fiatal lelkészek e munka elkészültével majdnem egyidejűleg novemberi dombói találkozójukon munkaprogramjukba iktatják a magyarnyelvű személynyes biblia kiadását. A feltörekvő élet előtt nincsenek korlátok. Az újjászületés felé siető egyetemes keresztény unitárius szellem hordozói lélekben találkoznak, és együttmunkálkodnak a szebb jövőndő építésén.

London, 1935, újév hetében.

Ferencz József.

Őszi idő.

*Ködeső hull, őszi idő,
Mintha gyászfátyolos volna a temető.
Minden kereszt, minden sírkő
Az életért harcolók helyét jelző,
Egy-egy magános tanu.
A kopasz fák égnek meredő ágai,
Mint istenkereső kezek
Remegő ujjai, várják
A tét elszenderítő álmát.*

*Majd lehull a hó,
Az édesmeséjü nagyanyó
Hangtalan zenéje altató
S betakarja a szunnyadó
Fákat,
Es a keresztfákat, kopjafákat.*

*Hjyenkör, ha kimégy a temetőbe,
Kezeid kulcsold imára össze,
Ne ejts el egy hangos imaszót se,
Nagy hallgatásod legyen az imád,
Igy leli meg lelked nyugodalmát.*

Nagy Zoltán id.

Kovácsi Pál képkiállítása.

Kovácsi Pál nevét, valljuk be őszintén, nem ismertük e hónap elején megnyílt tárlatáig. És ennek egyedül ő volt oka, aki éveken át visszavonultan, szinte titokban dolgozott, hogy megjelenése aztán annál inkább meglepetést keltsen. És valóban így is történt. Valóban meglepetésként hatott, amikor hetekkel ezelőtt gyűjteménybe szedve közönség elé állított festményeit: ime itt vannak, bennük van életem minden öröme, bánata, problémája.

Alaposan végignéztem a kiállításra került gazdag anyagot; közléről, messziről, nyugodtan, hosszan, senki sem zavart és

Kovácsi Pál:

Nagybányai táj.

senki sem siettetett. Csupa frissesség, puhaság, derű, csupa élet. A legegyszerűbb is, a legvéznább virágszál, amire az életben rátaposunk, a Kovács ecsetvonásaiban szinte élményként hat s amitől az életben elfordítjuk a fejünket, azt az ő képein csodáljuk és szeretjük, pedig nincsenek megszépítve, éppen olyan szegények és elhagyatottak, akár a reális valóságban.

Teljesen tisztában van a színek kezelésével és a valőrök kihozásával. Témáját kedvesen, meleg tónusban tudjuk előadni. Sem többet, sem kevesebbet nem mond, mint amennyi elegendő ahhoz, hogy magát kifejezze és a szemlélőnek élvezetet nyújtson. Tájképei, a napfoltos nagy mezők, erdei részletek, mind szépek, portréiban pedig lüktető, eleven élet van.

Ahogy a képrengetegben sétálok, vizsgálom, hogy melyik műfajban erősebb a művész, a tájkép, portré, csendélet, vagy zsánerkép-kompozícióban, a ceruzarajzban vagy a szénrajzban, Úgy találok, hogy egyformán ura az ecsetnek, ceruzának és a szónoknak.

Megkérdeztem Kovácsi Pált, hogy mik a terveit? Nem szándékszik-e külföldre menni, látni, tovább tanulni. Jelenleg nem. Nem mintha nem vágyakoznék, például Olaszországba, de ez az óhaj csak hiábavaló energiapazarlás lenne most az ő részére. Majd később, lehet. Most itthon marad és dolgozik a megélhetésért, a családjáért. Munka közben, mondta, eltűnik körülötte minden prózai, minden köznapi valóság, csak a képei élnek és bennük az álom-világ...

Unitárius festőtestvérünk kiállításának ezt a méltatását az Erdélyi Szemle engedélyével közöltük.

Bajkó Erzsébet.

Első héten olvasd: 98. zsoltárt. Karácsonyi ünnepek multával ne feledjük el Jézust, aki az ünnep igazi tartalma. Nélküle az ünnepi készülődés és az ünnepet betöltő hangulat csupán külsőség, amely semmivé foszlik, mihelyt a naptár betűi feketére változtak. Az igazi közeledés, az igazi ráismerés ideje csak most következik, amikor a hétköznapok szűrkeségében kell felfedeznem Jézust. Tudok-e mindennap Jézusra gondolni, tudok-e mindennap az égre tekinteni, még ha felhőkkel van is borítva. A kalapács ütését át tudom-e alakítani harsogó zenévé, kürtzengéssé és tengerzúgássá, amellyel a zsoltáros énekelte meg új énekben Isten nagyságát és az ő szabadításának boldog tapasztalását? Isten szabadítót küldött Jézusban. Érzed-e testvérem ezt mindennap? Bízol-e benne, hogy testi és lelki nyomorúságaid közepette van valaki, aki segítségedre jön mérhetetlen tapasztalatával és az emberi élet titkainak roppant ismeretével? A hétköznapok kérdése ez, nem az ünnepeké. Gyorsan felelj rá, mert különben csak az ünnepek kereszténye maradsz, ilyenre pedig nincs szükség, mert ilyen ügyis sok van.

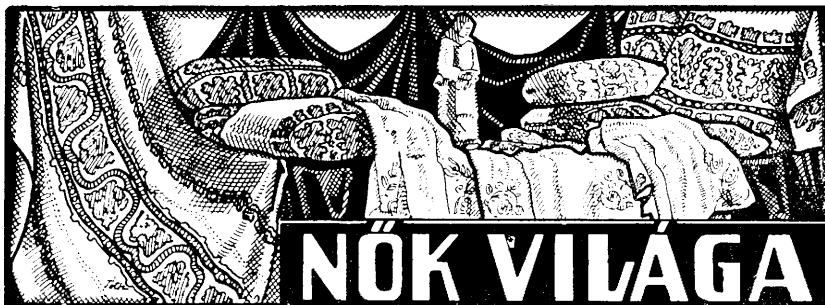
Második héten olvasd: Lukács ev. 4. rész 14—22. Kicsoda hát a mi Jézusunk, akinek képét, akinek alakját, akinek lelkét mindennap szemünk elé kell tartanunk? Kicsoda az a tükör, akiben mindennap magunkat kell, hogy megnézzük? Ő maga mondta meg a názáreti zsinagógában, mikor Ézsaiás próféta szavait saját magára alkalmazta. Ő az, akin az Úr lelke van, ő az, akit

az Isten kent fel az evangélium hirdetésére, a töredelmes szívűek gyógyítására, a vakok megvilágítására, a lesújtottak vigasztalására. Így mondja ő magáról, aki lelke mélyén hallotta a roppant hívást, amely ellenállhatatlan volt. Így mondja ezt ő, aki tudta és érezte, hogy minden tettében, minden szavában egy nála hatalmasabb erő, egy roppant szeretet, egy végnélküli könyörület és kimeríthetetlen segítő akarat nyilatkozik meg: az Isten. Valóban ezen csak álmélni lehet, vagy bosszankodni. Ki ez, aki így mer beszélni: nemde a József fia? Azé test szerint, de lélekben sokkal több. Mi tartozzunk az álmélni valóhoz és kiáltunk boldogan: Te az Isten fia vagy!

Harmadik héten olvasd: Lukács ev. 5. rész 27—32. Akinek olyan lelki erőt adott az Isten, mint Jézusnak, annak megvolt a hatalma hozzá, hogy a vámszedőnek azt mondja: kövess engem. Te bűnös, hagyd el bűneidet s e pillanatban légy tiszta. Én: a tisztaság hívlak s ki a nagyobb erő a világban: a világosság vagy a sötétség? Mondhatja-e az esti lepke a gyertyának: ne vonzz, mert elveszek? Mondhatja-e a tenger hala a fénycsóvának: ne bűvölj, mert hálóba kerülök? Mondhatta-e a bűnös a sugárzó tisztaságnak: Távozz tőlem, mert elveszttem összekaparintott egész gazdaságomat. Nem, nem, ezerszer nem. Szédült, beleszédült, mint elvarázsolt szörny a szabadító Mester karjaiba. Egy pillanat csodája volt. Lehullt az álarc, a bűnnek gonosz varázslata alól előtűnt az ember, az igazi ember, a tisztaságot, a fényességet szerető embert. Csak egy rázkódás és ragyog az arc és a kéz többé nem nyúlik görbe ujjakkal mások zsákjába, mások zsebébe. Jer és kövess engem: én a beteg orvosa vagyok s neked nagy szükséged van orvosra. És kezed nincsen-é testvérem?

Negyedik héten olvasd: Lukács ev. 6. rész 17—26. Nagy sokaság ismeri már az erőt, amely Jézusból származik. Már nemesak egyes bűnösök számára szabadító, hanem egész tömegek, nagy társadalmak megmentője a názareti Mester. A jó hír hirdetője, az igazság letéteményese, akinek ajka mozdulatát sóvárrogva várják a milliók. S nem hiába várják, mert amit mond, megváltás az egész emberiségre. Szegényekre és gazdagokra egyaránt. Boldogok ti szegények: mondja szeliden, mert titeket nem rontott meg az arany csengése s ti a ti egyszerűségeitekben hallgattok az égi szózatra. Jaj nektek gazdagok, ha az arany zenéje elbódított benneteket s nem halljátok meg a magasságok üzenetét: Istennek beszédét hozzátok. Szegény és gazdag így találkozik egy gondolatban: Isten országában. Aki nem szolgálja ezt, az nem méltó Jézus barátságára. Az kivettetik a külső sötétségre, ahol éhség, szomjúság és sírás lesz osztályrészük. Mert csak a tisztaság, csak a Jézus követése emel fel oda, ahol a Menny Királyával egy asztalnál közös lakomán olthatja éhségét és szomjúságát az ember örökkévaló, tiszta örömök halk zenéje mellett.

(Bibliás.)

A D. F. Unitárius Nők Orsz. Szövetségének hivatalos rovata.

A kolozsvári Nők Szövetsége december 23-ikán d. u. karácsonyfa ünnepélyt rendezett, elemi iskoláink tanulóinak részvételével. Utána mintegy 60 szegénysorsú család gyermekei kaptak ruhát vagy cipőt.

Mindazoknak, kik karácsonyi gyűjtésünkhöz nagylelkű adományaikkal hozzájárultak, ezúton is hálás köszönetet mond a Választmány.

Kérjük a még künn levő 1934-es perselyeinket mielőbb iródnkban leadni, vagy a kötőkére elhozni.

December 12-én tartottuk második kötőkénket, melyen Márkos Albert tanár úr értékes előadását élvezhettük. Urmösi Károlyné meleg érzésű saját költeményeivel gyönyörködtette a hallgatóságot és Felszeghy Mauzi egy Jékey-verset adott elő. Kötőkénk a jövő évben is minden második szerdán d. u. 5-kor lesznek, tehát a januári 9-én.

A D. F. Unitárius Nők Országos Szövetsége.

Főtükérl jelentés.

1934. október 17.-iki gyűlésben.

A D. F. Unitárius Nők Országos Szövetsége 1933 március 8-án tartott közgyűlésen megalakult. Célja: az egyesített erő fokozása a közös munka lendületének irányítása, a tagozatok együttműködésére való összefogása.

E. K. T. tudomásul vette a közgyűlésen való megalakulást. A közgyűlésen elfogadott alapszabályokat jóvá hagyta azzal a megjegyzéssel: hogyha a Nők Szövetsége bárminő okból megszűnne, az Országos alakulat vagyona az egyetemes egyházra, a tagozatoké az illető egyházközségekre száll.

Fölhívja a központi alakulatot, hogy készítsen munkatervet a vidéki tagozatok részére és az alapszabályokat terjessze a választmányi miniszteriumba.

E. K. Tanács átíratát választmány tudomásul vette, az alapszabályokat főhatóság útján az illető miniszteriumba fölterjesz-

tette. Munkatervét a tagozatok bevonásával elkészítette s az évi jelentésekhez szükséges kérdőívekkel együtt a vidéki tagozatoknak szétküldötte.

Minden vidéki tagozatnak megküldte az alapszabályokat s egyben felszólította, hogy az alapszabályban meghatározott minden tiszta jövedelem 5%-át iroda fönntartás és adminisztráció szükségének fedezésére küldje be.

Munkamegosztás céljából bizottságokat alakított saját kebelében: iskolaügyi, szegényügyi, anya- és gyermekvédő, növédelmi, népipari, és népművészeti, gazdasági és internacionális bizottságokat, melyeknek vezetői minden választmányi gyűlésen beszámolnak munkáikról.

Az „Unitárius Közlöny“ szerkesztőjének felhívására választmány beállítja ismét a régen alvó „Nők Világa“ rovatot, mellyel közelebbi kapcsolatot óhajt létesíteni a vidéki tagozatokkal, mely körülmény még megokoltabbá teszi az 5% beküldését. E rovat szerkesztésére sajtóbizottságot alakított.

Átiratot intézett a kereszteri iskolához, hogy a nyári gazdasági tanfolyamra elsősorban papok, tanítók, belsemberek családtagjait vegyék fel kedvezményesen. Az átirat eredményét jóleső érzéssel könyvelhetjük el.

A birtokában levő vándorkosarak egyikét a nagyajtai tagozatnak ajándékozta.

Továbbá előkészítette a mai közgyűlést és vidékről érkezett vendégeinek elszállásolását.

(Folytatjuk a jelentés közlését.)

Sharpe Emilia.

(Lásd a képet.)

Hullattuk a kegyeletnek fájó, de hálás könnyeit arra a sírra, mely — ámbár tőlünk távol, de szívünkhöz mindig oly közel — a Sharpe Emilia hamvait, immár épen húsz éve eltakarja ez elől az önző, tülekedő, szomorú világ elől. Húsz év rövid idő arra, hogy elfeledjük a tőlünk örökre eltávozottakat, még akkor is, ha azok a tengeren túlról mondtak nekünk utolsó üdvözlést. Meg vagyok győződve, hogy mi, unitárius magyar asszonyok és leányok, kik élveztük a Sharpe Emilia lényének bűbajos hatását, ma is szeretettel, tisztelettel gondolunk reá és a hálás emlékezés virágait szórjuk a drága hantokra.

A béke apostola nem érte meg a világháború rettenetes éveit, az ő finom, mimóza-lelke megborzadt az első ágyúdörrenésre és sietve elszállt Alkotójához, kit egész, hosszú életében imádott és kinek parancsolatait senki nálánál hívebben nem követte.

Kövessük mi, hűséges tanítványai drága igazgatónók példáját s igyekezzünk ismét szorosabbra fűzni azt a már-már lazulni látszó kapcsolatot, mely a magyar unitárius leányok és

a londoni Channing House iskola között hosszú évtizedeken keresztül megvolt. A „Sharpe Emilia Alapítvány“ ugyanis épen azt célozta, hogy a magyar és angol testvéregyházak között a nők részéről is a legintenzívebb, legmelegebb barátság fejlődjék ki.

Tudtommal jelenleg nem élvezi erdélyi magyar, unitárius leány az alapítvány jótéteményeit és nem volt erdélyi magyar nőink közül senki sem a nem rég lezajlott kopenhágai kongresszuson sem, ahol baráti jobbot nyújthatott volna angol testvéreinknek.

Igyekezünk az elmulasztottakat a közel jövőben jóvátenni. Ez lesz a legmértöbb hála, melyet a nagylelkű alapítónak adhatunk.

Ch. H. O. G.

A dicsőszentmártoni Unitárius Nők Szövetsége 1934. december 15-én a „Kárpáti“ szálló színháztermében nagyszabású Művész-estélyt rendezett. A műsoron ifj. Szász Károly és Reményik Sándor verseiből: *Simon Anna*, míg Mécs László költeményeiből: *Báthory Mihály* adott elő, ifj. *Gvidó Béla* remekbe szabott háborús novelláját olvasta fel. *Vértes Albert* zongorakisérettel Schubert-dalokat játszott esellón. *Bede Emil* énekelt műdalokat zongorakisérettel és újabb magyar dalokat cigányzenekisérettel. A zongorakiséretet *Vértes Albertné* látta el. A műsört Anday Ernő: *Az ősz e.* egyfelvonásos életképe egészítette ki, melyben *Varga László*, *Simon Anna* és *Mózes Irén* szerepeltek a műkedvelőket meghazudtoló jártassággal és biztonsággal. E kitünő műsört vidám hangulatú tánc követte a reggeli órákig. A rendezés nehéz munkáját *Gvidóné Molnár Kato* utasításai szerint ifj. *Gvidó Béla* végezte.

Itt említjük meg, hogy Dicsőszentmártonban ugyanesak a Nők Szövetsége rendezésében dec. 22-én gyönyörű *karácsonyfa-ünnepély* volt. Öröm volt nézni a boldog gyermekarcokat!

Halálozás.

Tóth György bölöni afia, életének 91 évében 1934 szeptember 30-án, lelkét visszaadta teremtőjének. Az elhunytat, mint a falú legidősebb fiát nagyszámú közönség kísérte utolsó útjára. Dr. Tóth György kuriai bíró az elhunytban édesapját gyászolja. Legyen pihenése csendes a fáradtságos munkában eltöltött földi élet után.

A természet világából

Nyestvadászat a Székelyföldön.

Ha a szomorú, szürke őszt felváltja a fehérruhás tél, mindenkinek szemében örömkönnny csillog meg. A gyerek szánkára, korecsolyára, hóemberre, hólabdázásra gondol, felnőtt meghitt meleg szobára és így mindenki számára tartogat valami örömet a Természet ezen rideg, de azért annyi kellemes emlékekkel járó télszaka.

Vannak azonban emberek, akiknek kenyeret, mindennapi életet jelent a hó s az ezzel járó kereseti lehetőség olyan, amit sokan nélkülözni nem tudnak. Az elmúlt évben csak a Székelyföldről 1 millió 200 ezer lej értékben szállítottak ki nyestprémet, ami 100 vagon kukoricát jelentett ott, ahol oly mostohán fizet a föld, ahol a Hargita és a Nagyhagymás csak fenyőlevelet és tobozt terem legtöbb esztendőben.

*

Feri bá' sok ideig nézegette a Hargita fölött gomolygó fellegeket, majd pipáját szája balcsücskébe téve, odaszól a katonaságból alig szabadult Ádámhoz: Meglásd, reggelre hó lesz! Beesteledve, a fekete éj egyszer csak népessé válik mozgó parányi alakokkal. Lassan, libegve hull le egy pehely, utána jön a többi millió; szédelegve, visszakiváncozva, óvatosan ereszkedik le egyik a másik után s alig hallszik az első kakasszó, már is teyérnyi hó borítja a bükk és fenyves erdőkkel borított oldalokat.

Feri bá'nak meghitt, őszinte barátja: a régi kétesövü puszkája, elékerült a csúr padlásáról, amiről tudnak ugyan a faluban, de senki sem látja. Ilyenkor Te viharral dacoló öreg, nem is sejtéd, vagy nem is akarod tudni, hogy előtted a bizonytalanság, mögötted az aggály, körülötted az ismeretlen veszély leselkedik. Te nem törődöl azzal. Mert vonz és csalogat az a legyőzhetetlen szerelem, amit Te a sziklakkal váltakozó ősfenyvesek iránt érzel. A magány az üdvösséged, kóborlás a mulatságod, nyestfogás az ösztönöd, a szenvedélyed. Egyszer majd elmulsz és nem marad más hátra utánad, mint a hegylakók regéje, amelynek Te vagy a hőse, Te vagy a rettegése. Kihalsz végkép, ha nem lesz rengeteg erdő, nem fogunk többé éjhomályban elsurranó óvatos árnyakat látni, *amelyeket jó észre nem venni, jó fel nem idézni, mert velők van a komorság, a halál...*

Kora téli reggelen két alak sompolyog ki egyik székely faluból: a köpösebb öreg, óvatos léptekkel halad, a másik fejszével kezében türelmetlenül szeretné a lépést gyorsítani. Erdő szélén egy rókanyom halad felfelé, nyílegyenesen annak a bozótnak

tartva, ahol a foglyok szoktak éjjel megpihenni. Ottmaradt toll s az első havat pirosra festő vér mutatja az éjjeli lakoma színhelyét. Szálas bükkerdő nyulnyomoktól van keresztül-kasul járva, itt egy mókus kapargált bükkmag után, amott egy fekete rigó kísérletezett a fehér hólepel alól valamit kiszedegetni. A reggeli fokozódó hideget mélyebben és mélyebben az erdőbe hatoló két alak nem érzi, báránybőr sapkájukat megemelve, most csak fejük tetején hordják. Olykor-olykor már izzadság üt ki homlokukon. A menet hosszú órákon keresztül hangtalan és csak akkor szakad meg ez a gépies ütemű menetelés, mikor az öreg a fiatal felé fordulva, halkán odasúgja: megvan. Megkerült a keresett állat nyoma, ami különbözik a róka, vadmacska s minden más állat nyomától: ez a nyestnyom.

Késő délutánig mennek a nyomon, hol patakon, hol tisztáson, hol pedig sűrű fenyveseken keresztül. Már szürkülődik s a nyomnak még nincs vége, tovább nyomozni nem érdemes. Az éles fejsze alatt kidől a délceg fenyő s pár perc múlva ropogó tűz mellett virraszt a két erdei kísértet. A százados erdőnek egy-egy sóhajtása messze elhalt, mintegy elhalt társukat siratják a maguk vesztét előre megjósolva. Keserves dolog téli éjszakát tűz mellett, inkább nem aludva, átvirrasztani: nem embernek való foglalkozás. A másik nap kecsegtető reménye kitartóvá teszi a két összezsugorodott alakot, akiket odahaza remegő szívvel ismét visszavárnak.

Sokat kibír egy ember. Kibirja a második nap már-már elkeserődő nyomozását, amit egy még súlyosabb éjszaka tetőz. Azonban a harmadik nap délelőttjén a nyom megszakad, alig pár méter magas fenyőfán mókusfészekeket éllik. Remegve emelkedik lövésre a puska. Ettől függ a család havi élelme, ruházata, egyszóval élete. A puska dörrenését halotti esed követi. Pár perc alatt fejszecsapások alatt kidől a fiatal fenyő s a fészekből kifordul az álmából másvilágra költözött nyest.

Erre a dologra rendes ember nem képes, mert ide „igazi“ vadász kell, aki a félelmet nem ismeri, aki szembeszáll a veszéllyel, mint minden élőlényel.

Erdőn-bércen barangolva néha találkozik velök a vadász. Megülnek csendesen a fák között, mint a földre szállott rágadozó, madár. Ha őket nem háborgatják, ők sem veszedelmesek. Náluk a puska kenyeret és szenvedélyt jelent, képesek az őket háborgató erdészt másvilágra küldeni, kiirtani őket nem lehet, mert ők a föld szülöttei, ők az igazi vadászok. Ha majd kipusztulnak, úgy gondolunk rájuk, mint a szivárványra, kik regényes életükkel népünk fantáziáját annyira foglalkoztatják.

Dr. Ferecny Sándor.

Zenemellékletünk első számát megküldöttük az eddig beérkezett előfizetések címére. Kérjük olvasóinkat, rendeljék meg a zenemellékletet minél nagyobb számban.

„Világosság felé...” című beszédgyűjteményem néhány nap alatt kikerül a nyomdából. Tisztelettel értesítem azon lelkész-társaimat, kik könyvemet az előfizetési íveken megrendelték volt, hogy — megegyezésünk értelmében — a könyv árát legközelebbi kongruájukból le fogom vonatni. Ujabb megrendelők az Iratterjesztő útján szerezhetik meg e beszédgyűjteményt, darabonként 90 (amatörpéldány: 120) lejért. *Szent-Iványi Sándor.*

Kováts Péter: Gyónás. Versek. Sz.-udvarhely. 1934. 46. old.

*„En az álomlátók unokája vagyok,
S egy színes álomért mindent oda adok.”*

Ezekből a szép sorokból egy magasba törtető költői lélek csilámlik ki. Meglátszik minden verséből, hogy ezt a gondolatot teljesen átérzi és fel tud emelkedni erre a magaslatra. Az Isten, az emberek, sőt minden fogalom, amit elképzelsz ilyen álom számára. A sokat szenvedett szív ezekhez az álmokhoz anekül; sokszor nem ismerve fel az élet határújtait sem, sokszor az elkéseredés állapotában, de ezek az álmok oly szépek, hogy minden ember megirigyelheti őket. Verseit sokszor kizárólag csak a hangulat szüli, és ezért nem tud mindig uralkodni művészi fölényrel a forma felett. A gyermekes naivság és a legmélyebb gondolatok egyaránt meglátszanak versein. De nem is lehet máskép; mert egy úrtatlan gyermeki lélek tör fel az Isten felé. Ha nem is felelnek meg ezek a költemények minden tekintetben és mindenütt a művészi ideálnak, de olyan elragadtatás, olyan őszinte szív hatja át azokat, hogy csak dicsérni lehet azokat és főként azt az erős akaratot, mely kitartóan keresi a kifejezés formáit, mely, meg vagyok győződve, minden akadályt le fog győzni.

Simonyi György.

Javaslat egyletünk téli programjának egészségügyi előadásokkal való kiegészítésére.

Kisebbségi életünk majdnem teljesen nélkülözi mindazokat a szervezeteket, melyek népünk létét legalapvetőbb kérdéseiben segíthetnék. Gazdasági egyesületeink, sok nehézséggel küzdve, csak részben nyújthatnak megfelelő támogatást hiveinknek. E téren azonban az országos gazdasági egyesülés (Erdélyi Gazdasági Egylet), a szövetkezeti mozgalom és székelykeresztúri gazdasági iskolánk mindent megtesznek a hiányok pótlására. Kulturális téren is egyre több sikerrel működnek egyesületeink. Majdnem semmi sem történik azonban népünk egészségügyének felkarolására és előmozdítására. Pedig napról-napra látjuk e hiány káros voltának szomorú példáit. Szeretnők, ha D. F. Egyleteink felkarolnák ezt az ügyet s először csak általános tájékoztató előadásokkal, később gyakorlati megoldásokkal is (egészségügyi intézmények létesítése, szövetkezeti orvos alkalmazása stb.) előmozdítanák egy egészségesebb s ezért boldogabb nemzedék eljövételét. Először tehát általános egészségügyi tájékoztatást ajánlunk egyleteink vezetőinek. Egy most megjelent s éppen e célra írott könyv alapján minden egyleti vezető megtarthatja, akár fel is olvashatja az alábbi előadásokat. E könyv Dr. Jancsó Béla: „Egészségügyi tanácsadó az erdélyi magyar nép számára“ c. műve. Kapható Iratterjesztőnk útján, ára 10 lej. Ha pedig valamelyik egylet anyagi körülményei nem engednék meg e könyv megvásárlását, minden faluban található, bizonyára, valami olyan egészségügyi munka, melyből az adatokat meg lehet szerezni. Csak öt előadást vettünk tervbe, hogy egyletünk más irányú munkásságát ne szorítsuk ki a műsorokból. Összefoglaló cím: Az egészséges életről. 1. előadás: Az egészséges étkezés és a táplálkozás. (Dr. Jancsó könyvében 7—17. old.) 2-ik előadás: Az egészséges lakás (18—21. old.) kibővíve a helyi viszonyok szerint felveendő körülmények felsorakoztatásával. 3-ik előadás: Fertőző betegségek (21—28 old.) és az állatok fertőző betegségei, melyeket emberek is megkaphatnak (veszettség, takonykór), (33—34. o.). 4-ik előadás: Népbetegségek (vérhaj, tüdővész, rák,) a szeszitalok ártalmai (35—39, 41—47). 5-ik előadás: Az anya és csecsemő (50—57). Feltétlenül kiegészítendő a születések kor-

látozása s az „egyke“ és „egyse“ faji és egyéni hátrányainak ismertetésével. Ez utóbbiról jövő számunkban külön cikket hozunk s így akár külön előadás tartására is alkalmat nyújtunk.

Kívánatos lenne, hogy az 1., 2. és a születések korlátozásáról szóló előadásokat a lelkész, a 3. és 4. előadást a tanító, vagy orvos (ha van), az 5-ik előadást a nőszövetség elnöknője tartsa. További felvilágosítással is szívesen szolgálunk. Sz. I. S.

Dávid Ferenc templomi emlékünnepegy Homoródszentmártonban és Abásfalván. Népes gyülekezettel, szépen sikerült templomi ünnepély volt november 11-én d. e. Homoródszentmártonban és 18-án Abásfalván az ottani lelkészek közös rendezésében. Az ünnepély gerincét alkotó alkalmi prédikációt mindkét helyen Zoltán Sándor homoródszentmártoni lelkész mondotta Jakab apostol levele 1 : 12 alapján, úgy állítva a hallgatóság elé az egyházalapító vértanu püspökünket, *Dávid Ferencet*, mint aki az *Isten iránt való igaz szeretettel lelkében minden megkísértés és megpróbáltatás között mindhalálig* kitartott az általa hirdetett hitigazságok mellett, példát adva nekünk is, hogy csak így nyerhetjük meg az Isten választott gyermekei magasabbrendű tiszta lelki életének koronáját. Alkalmi költeményeket szavaltak Homoródszentmártonból ifj. Kovács Józsefné-Dombi Eszter és Szabó Ida, Abásfalváról Gergely Erzs, László Ida és Szász Ilona, mindannyian ügyes hangsúlyozással és bátor, nyugodt előadásban. Felolvasott Abásfalván Benedek Sándor ottani énekvezér, áll. tanító Dávid Ferenc hitéleti jelentőségéről és életéről; meglepően szép, színes szoprán hangon, tiszta kiejtéssel énekelt Abásfalván Nagy Sándor lelkész orgonakisérete mellett Szász Gyuláné: Széki Berta Homoródszentmártonból és Fülöp Domokos homoródmási énekvezér, kinek szép bariton hangja nemcsak a lelkeket, de még a templomot is megremegtette. A homoródszentmártoni női-férfi vegyeskar Zoltán Sándor lelkész vezetése mellett három énekszám előadásával emelte az ünnepély komoly vallásos áhitatát. Az énekek közül kettő (*Adjunk hálát mindnyájan Dávid Ferenc éneke, régi énekeskönyv. Drága dolog az Ūristent dicsérni*) még a D. F. korából való, egy (Édes Atyánk, örök Ūr) pedig modernebb dallamvezetésű, tetszetős új ének. Itt e helyen meg kell jegyeznünk, hogy a Dávid Ferenc éneke az eredeti dallammal is megfelelő ritmizálás mellett hatásos szép ének, kár, hogy az új énekeskönyvbe nem így vevődött át, az meg egyenesen kegyeletsértés volt Dávid Ferencceel szemben, hogy az eredeti szöveget átdolgozták, illetve toldozták-foldozták. — Ünnepély után a Homoródszentmártonból Abásfalvára ment szereplőket az ottani Nőegylet részesítette szeretetvendégségben, ezzel fejezve ki háláját a nyújtott élvezetért és hitépítő munkáért.

A kolozsvári D. F. E. Ifjúsági Kör tagjaiból alakult műkedvelő-társaság két alkalommal bemutatta Gárdonyi Géza „A bor“ című népszínművét. A darabot Pálffy Miklós joghallgató rendezte fáradságot nem ismerő kitartással. A társaság elérte cél

ját, mert műkedvelőktől ritkán látott sikerrel mutatta be Gárdonyi klasszikus népszínművét. „A bor“ az alföldi magyart nem csak a vasárnapi, hanem a hétköznapi életében is jellegzetesen varázsolja a néző elé. Gárdonyi darabja fordulópont a népszínműirodalomban, mert az előbbieket a falu népének csak a vasárnapi életét mutatják be. Láthatjuk, hogy milyen nehéz munkára vállalkoztak. Vállalkozásuk és szereplésük dicsőségére váltott nemcsak nekik, — személyenként — hanem az Ifjúsági Egyletnek is. Juli asszony gyöngéd, törekeny alakját Felszeghy Mauzi alakította avatott finomsággal. Nagy Zoltán joghallgató Baracs Imrét személyesítette meg színészi tehetségét csillogtatva. Ifj. Márkos Albert (Matyi) és Felszeghy Sárika (Rozi) bájosan enyelegtek. Úgyes menyecskének bizonyult Nagy Emmuska Eszter asszony szerepében. Az uraskodó kovácsot (barom doktor) Kiss Zoltán teológus mutatta be, sok nevetésre adva alkalmat. A falu biráját, Görét Kereki Gábor, feleségét, a talpraesett bírónét Gál Zsóka, Durbintsot Dézsi Ferenc és Pákozdi gazda megviselt alakját Fodor Gyula alakították élethűen. Gálffy Mózes Kátsa cigány szerepében tünt fel. A darab többi szereplői: Felszeghy Lili, Benkő Mancsi, Taar Irénke és Gizi, Szász Dénes, Gyórfy József és a kicsi Sebesi Lacika voltak. Ők is mind hozzájárultak az előadás sikeréhez.

A D. F. E. előadássorozatában dec. 14-én Dr. Küttel Lajos orvos tartott előadást az átöröklésről és annak fontos szerepéről, főleg a házasságban; dec. 17-én pedig Moll Elemér építész-mérnök beszélt a modern építészetéről és lakásberendezésekről. Mindkét előadás nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében folyt le.

A D. F. Egylet kultúr délutánok első összejövetele jan. 4-én volt a püspöki lakásban. A bevezető szám Szász Endréné Szapapanos Gabriella szellemes előadása volt; ezután Dsida Aladár modern dalokat énekelt ügyes interpretálásban; S. Sillay Erzsébet saját költeményeiből adott elő, mély átérzéssel; Bedő Mária zongorajátékát nagy tetszéssel fogadta a közönség; Dr. Simkó Györgyné Fogarasi Klára gyönyörű althangjával operáriákat adott elő; az énekszámokat Braun Ferenc kísérte zongorán. A püspöki lakás két nagy szobáját megtöltő közönség hosszasan ünnepelte az előadó művészeket és művésznöket.

A kolozsvári D. F. E. Ifj. Kör és a D. F. Nőszövetség 1934 dec. 9-én ismerkedési délutánt tartott szép sikerrel. A közönség a délutáni istentiszteleten gyűlt össze, ahonnan átvonult a régi unit. gimnázium disztermébe. Itt Szent-Iványi Sándor theol. h. tanár beszédével kezdetét vette a magas nivóju műsor bemutatása. Szent-Iványi Sándor megnyitójában hangsúlyozta, hogy összejövetelünk célja az, hogy ifjak és kevésbé ifjak — mivel öregek és vénék nincsenek, — kolozsváriak és a vidékről felkerült ifjúság megismerje egymást és újra teremtdjék az a régi, igazi unitárius testvéri szeretet. Ezután a három csodatehetségű

Sebesi gyerek (a nagyobbik 10 éves) mutatkozott be. Az egyik szavalt, a másik énekelt és a harmadik közben emlékezetből gyönyörű képeket rajzolt egy táblára. A közönség csak csodálkozni tudott a kicsi gyerekek tehetségén. Felszeghy Mauzi két dalt adott elő, melyeket gitárral kísért. Kellemesen csengő hangját a közönség szünni nem akaró tapssal jutalmazta. Nagy Zoltán joghallgató két Ady-verset szavalt mély átérzéssel. Szépen táncolt Földes Etelka, zongorázott Felszeghy Sárika. Gál Bandi kuruc- és magyar nótákat adott elő tárogatón, melyeket ifj. Márkos Albert nagy összhangzattani készséggel rögtönzött kísérettel látott el. A műsorszámokat Székely László konferálta be jóízű humorral. A Theologia énekkara Útő Lajos tanár vezetésével kitérő előadásban magyar és vallásos dalokat énekelt.

Rovatvezető: Ifj. Hadházi Sándor.

Olvasóink szíves elnézését kérjük jelen számunk késéséért. A lap kiadására vonatkozó nyomdai tárgyalások hátráltatták a pontos megjelenést.

Szentivánlaborfalva. Végre mégis csak sok fáradozás után elkészült Laborfalván is a kultúrház. Igaz, hogy még kívül egy kis esinósításra vár, de ebben is csak a beállott tél akadályozta meg a híveket, belől azonban dec. 8-án, este igen szépen sikerült műsoros estély zajlott le, amelyen az egyházközség apraja-nagyja szinte mind jelen volt. Az újonnan berendezett színpadon egy kis operát élveztük, amely újdonság volt Laborfalván. A vadrózsa tünderei és angyalai jelentek meg a közönség előtt, melyek közül legmeglepőbb volt a föld alól kiemelkedő boszorkány, általában az egész program igen sikeresen zajlott le, — utána táncal. Ugyanitt e helyiségben dec. 24-én, este kellemes nagy meglepetésben volt részünk az iskolás gyermekek karácsony estélyén, Fekete Lajos karácsonyi kis színdarabja elevenítődött meg és az angyal hozott is mintegy 60 gyermeknek 12 kg. sütményt és 4 kg. szaloncukrot s több irkát — a közönségnek meleg érdek-